Zpráva o významných přenosných infekčních nemocech

Přehled za týden 44–45, 28. října – 3. listopadu 2026

Podle materiálů ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ. Zdroj: *https://www.ecdc.europa.eu/en/public-health-events*

1.Případy ptačí chřipky A(H5N1) u lidí – Spojené státy americké (USA), 2024–2026 1

2. Klasifikace variant SARS-CoV-2 2

3. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP 3

4. MERS-CoV – měsíční aktualizace 4

5. První detekce viru Shamonda u člověka, Francie, říjen 2026 5

1. Případy ptačí chřipky A(H5N1) u lidí – Spojené státy americké (USA), 2024–2026

Přehled: Od 1. dubna 2024 do 15. října 2026 (data k 3. listopadu 2026) bylo americkým Střediskem pro kontrolu a prevenci nemocí (CDC) ve 13 státech USA hlášeno 72 případů ptačí chřipky A(H5) u lidí, včetně dvou úmrtí (tato data nezahrnují dva nedávné případy popsané níže). Celkem 42 případů mělo kontakt s dojnicemi: Kalifornie (36), Colorado (1), Michigan (2), Nevada (1), Texas (1) a Washington (1). Celkem 24 případů mělo kontakt s drůbežářskými farmami nebo se účastnilo procesu utrácení drůbeže: Colorado (9), Iowa (1), Ohio (1), Oregon (1), Washington (11) a Wisconsin (1). Ve třech případech byl hlášen kontakt s jinými zvířaty, například domácí drůbeží, volně žijícími ptáky nebo jiní savci: jeden případ v Louisianě, jeden ve Wyomingu a jeden ve státě Washington. Byly rovněž identifikovány tři další případy s neznámou expozicí: dva v Kalifornii a jeden v Missouri.

Aktualizace: Od října 2026 byly v okrese Yakima hlášeny tři případy nákazy ptačí chřipkou A(H5N1) u lidí v souvislosti s kontaktem s nakaženým skotem. Jeden případ zemřel. Zemřelý trpěl komorbiditami a byl hospitalizován s těžkým průběhem onemocnění (oficiální zpráva zdravotního úřadu okresu Yakima ze dne 31. října 2026). Další dva případy měly mírný průběh onemocnění a hospitalizovány nebyly (tisková zpráva).

Po zjištění vysoce patogenní ptačí chřipky (HPAI) typu A(H5N1) u dojnic v okrese Yakima spolupracují místní zdravotnické úřady s postiženými mléčnými farmami za účelem snížení rizika expozice lidí. Mezi přijatá opatření patří poskytování poradenství, testování osob s příznaky, které přišly do styku s nakaženými zvířaty, a usnadnění přístupu k osobním ochranným prostředkům (OOP) pro pracovníky v mlékárenském průmyslu.

Podle CDC je současné riziko pro širokou veřejnost považováno za nízké (US CDC, 2026), zatímco u osob, které přicházejí do styku s potenciálně infikovanými zvířaty, kontaminovaným

prostředím nebo tekutinami, je toto riziko považováno za střední až vysoké (US CDC, 2025). Přenos viru chřipky A(H5N1) z člověka na člověka je i nadále vzácný.

Hodnocení ECDC: V EU/EHP nebyly dosud potvrzeny případy nákazy chřipkou A(H5N1) u lidí. ECDC vyhodnotilo riziko spojené s cirkulujícími viry vysoce patogenní chřipky A(H5N1) clade 2.3.4.4b jako nízké pro širokou veřejnost v EU/EHP a jako nízké až střední pro osoby, které mají kontakt s infikovanými zvířaty nebo kontaminovaným prostředím (např. pracovní kontakt s infikovanými zvířaty).

Kromě posílení surveillance se podle pokynů ECDC doporučuje aktivní sledování a testování osob, které přišly do kontaktu s nákazou, a to za účelem včasného odhalení případů u lidí a posouzení možnosti přenosu z člověka na člověka (Testing and detection of zoonotic influenza virus infections in humans; Investigation protocol of human cases of avian influenza virus; Surveillance and targeted testing for the early detection of zoonotic influenza in humans during the winter period in the EU/EEA).

Je důležité zvyšovat povědomí o nutnosti dotazovat se na kontakt se zvířaty, na příznaky odpovídající infekci ptačí chřipkou a provádět testování příznakových osob, které mají v anamnéze kontakt se zvířaty. Je rovněž důležité informovat o epidemiologické situaci, aby nedošlo k opomenutí či zpoždění diagnostiky.

2. Klasifikace variant SARS-CoV-2

Od poslední aktualizace ze dne 27. září 2026 nebyly k 30. říjnu 2026 provedeny žádné změny v klasifikaci variant ECDC pro varianty vzbuzující obavy (VOC), varianty zájmu (VOI), sledované varianty (VUM) a deeskalované varianty.

Pro tuto aktualizaci jsou k dispozici dostatečná data pro odhad podílu variant ze šesti zemí EU/EHP. Níže uvedené statistiky proto představují pouze velmi omezenou část EU/EHP. Výpočty vycházejí z údajů nahlášených do databáze GISAID k 25. říjnu 2026.

Mediánové podíly VOI a VUM v EU/EHP v týdnech 41–42 roku 2026 jsou v současné době následující:

- BA.2.86 (VOI): 21,6 %;
- NB.1.8.1 (VUM): 5,1 %;
- XFG (VUM): 61,6 %;
- BA.3.2: (VUM): 0,0 %.

Hodnocení ECDC: Nízká cirkulace viru SARS-CoV-2, omezený počet hlášení a nízký objem testování v sentinelových systémech mají dopad na schopnost ECDC přesně posoudit epidemiologickou situaci, včetně cirkulace variant.

3. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP

Shrnutí aktuální situace: Aktivita respiračních virů ve většině zemí EU/EHP zůstává nízká. SARS-CoV-2 zůstává hlavním původcem výskytu respiračních virů v primární i sekundární péči. Medián pozitivních výsledků testů v primární péči činil 5,2 %; v sekundární péči 4,8 %. V sekundární péči bylo nejvíce detekcí hlášeno u dospělých ve věku nad 65 let.

Aktivita viru chřipky: Aktivita chřipky se v celé EU/EHP celkově pohybuje na výchozí nebo nízké úrovni. Nízký počet případů chřipky je hlášen jak v primární, tak v sekundární péči. Většinu detekcí tvoří virus chřipky typu A, hlavním detekovaným podtypem je A(H1N1)pdm09. Nejvíce hospitalizací je zaznamenáno u dospělých starších 65 let.

Aktivita respiračního syncytiálního viru (RSV): Aktivita RSV je nízká.

ECDC monitoruje míru výskytu respiračních onemocnění a aktivitu virů v EU/EHP. Výsledky jsou prezentovány v „Souhrnném přehledu sledování respiračních virů v Evropě“ (ERVISS.org), který je aktualizován každý týden.

Graf 1: Virologická surveillance ILI/ARI v primární péči – hlášené týdenní pozitivní testy, zdroj ECDC

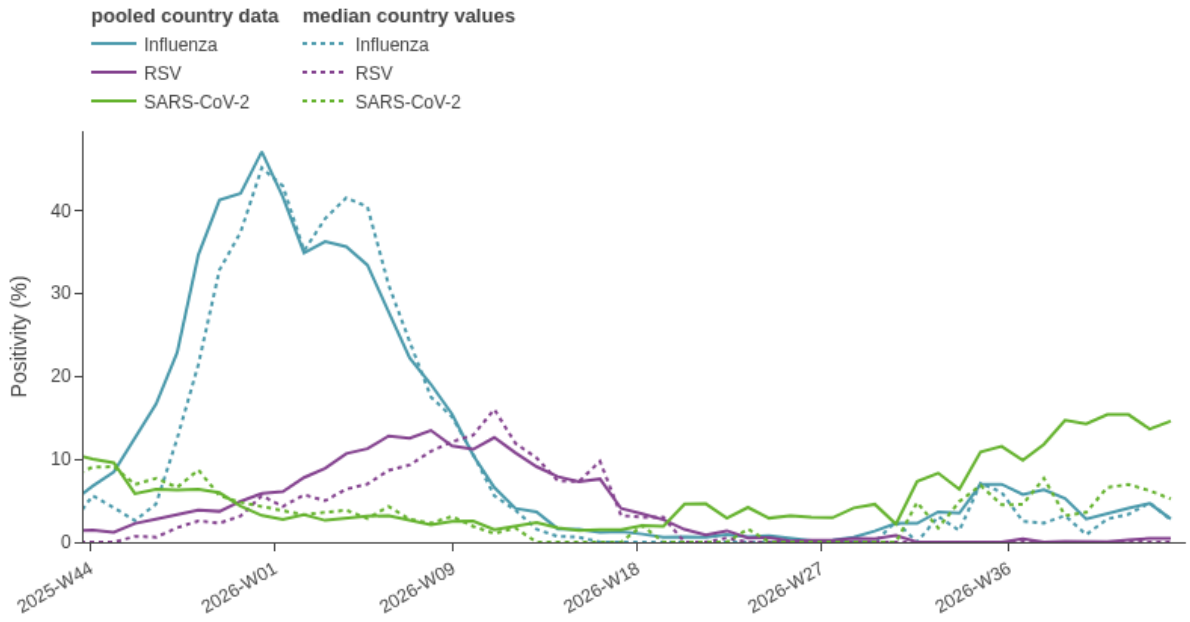

Graf 2. Virologická surveillance SARI v nemocnicích – hlášené týdenní pozitivní testy, zdroj ECDC

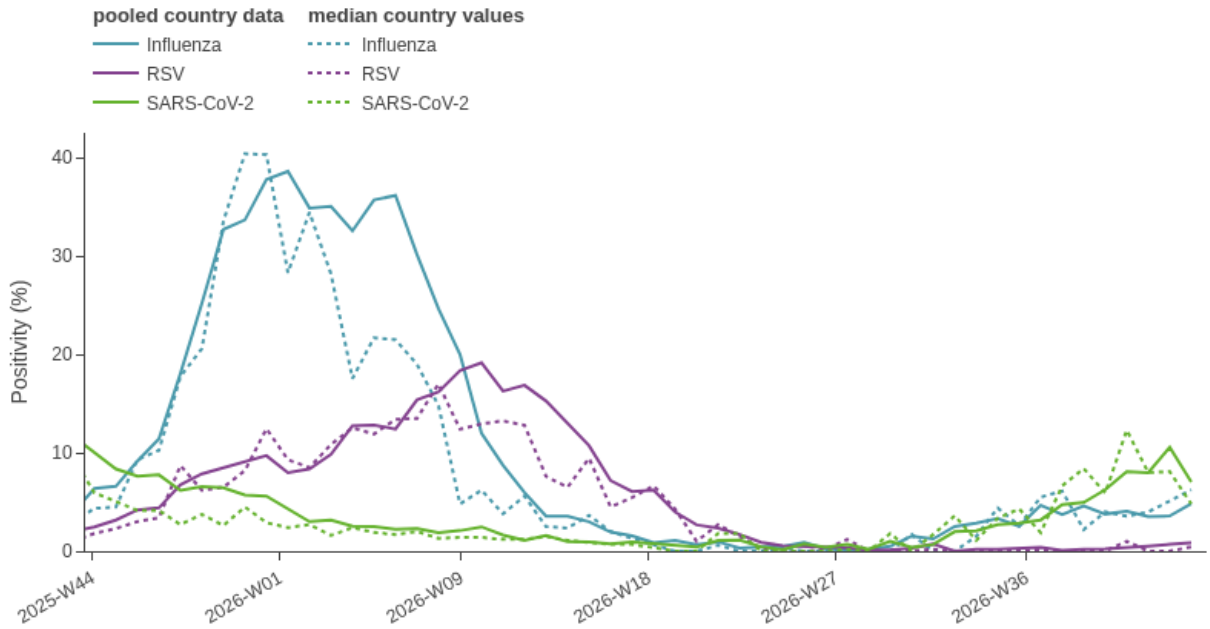

4. MERS-CoV – měsíční aktualizace

Aktualizace: Od předchozí aktualizace ze dne 31. srpna 2026 bylo k 9. říjnu 2026 hlášeno šest nových případů MERS v Saúdské Arábii.

Od začátku roku 2026 bylo k 19. říjnu 2026 hlášeno osm případů MERS v Saudské Arábii, včetně jednoho úmrtí. Medián věku těchto osob činil přibližně 70 let; onemocnělo sedm mužů a jedna žena. Dva případy měly přímý kontakt s velbloudy a u šesti případů nebyl zaznamenán žádný známý kontakt s velbloudy ani s výrobky z velbloudího masa. Mezi těmito osmi případy nebyly zjištěny žádné epidemiologické souvislosti.

Od dubna 2012 bylo do 19. října 2026 celosvětově hlášeno celkem 2 655 případů MERS, včetně 960 úmrtí.

Hodnocení ECDC: Většina případů MERS-CoV u lidí je hlášena na Arabském poloostrově. Počet případů klesl na nejnižší úroveň od roku 2014. Pravděpodobnost trvalého přenosu z člověka na člověka v běžné populaci v Evropě zůstává velmi nízká. Za nízký je považován také dopad na běžnou populaci. Současná situace ohledně MERS-CoV představuje pro EU/EHP nízké riziko.

ECDC publikovalo v říjnu 2019 technický report „Health emergency preparedness for imported cases of high-consequence infectious diseases“, který je stále k dispozici státům EU, pokud potřebují zhodnotit svou úroveň připravenosti na hrozby jako je MERS-CoV. K dispozici je také publikace ECDC z roku 2020: „Risk assessment guidelines for infectious diseases transmitted on aircraft (RAGIDA) – Middle East respiratory syndrome coronavirus (MERS-CoV).

Graf 3: Rozložení potvrzených případů MERS podle místa infekce a data prvních příznaků v období duben 2012– říjen 2026. Zdroj: ECDC.

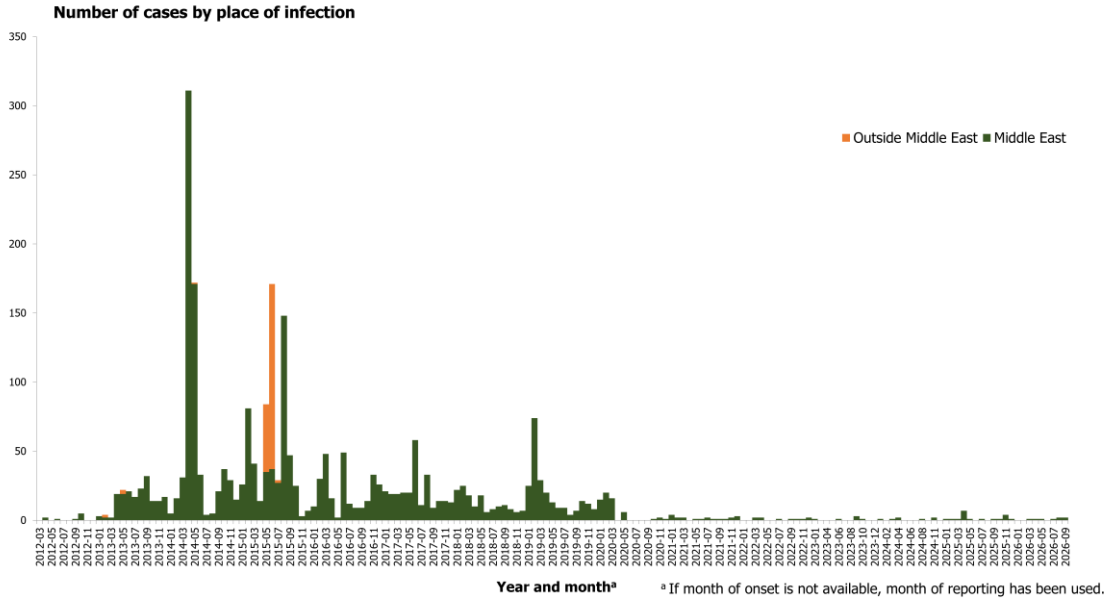

5. První detekce viru Shamonda u člověka, Francie, říjen 2026

Dne 22. října 2026 francouzské zdravotnické úřady oznámily, že u imunodeficientního pacienta detekovali infekci virem Shamonda (SHAV), zemřel na začátku října.

Jedná se o první zdokumentovaný a nahlášený případ detekce viru SHAV u člověka.

V této fázi vyšetřování je za nejpravděpodobnější hypotézu přenosu považován přenos prostřednictvím tiplíků (rod *Culicoides*). V oblasti, kde pacient pobýval, byla na jaře a v létě roku 2026 hlášena cirkulace viru u zvířat.

Hodnocení ECDC: V současné době probíhají další epidemiologická, laboratorní a entomologická šetření s cílem posoudit rozsah této události. Kromě toho se také vyšetřuje, zda virus způsobil nebo přispěl k úmrtí pacienta a jakým způsobem k nákaze došlo.

Více podrobností k události je k dispozici na webu SZÚ: https://szu.gov.cz/temata-zdravi-a-bezpecnosti/a-z-infekce/s/shamonda/shamonda-zakladni-info/